

Wybory

Każdy głos na wagę złota. Naprawdę.

Każdy demokratyczny kraj wypracowuje własne systemy wyborcze. W obecnej Polsce, od 1989 roku, wolne wybory są organizowane zgodnie z zasadami określonymi w Konstytucji. Wybory do Sejmu są **powszechne, równe, bezpośrednie i proporcjonalne**, odbywają się w głosowaniu tajnym, czyli każdy ma prawo zachowania w tajemnicy swojego wyboru.

Wybory są egalitarne, co oznacza, że każdy obywatel RP ma jeden głos, o jednakowej wadze. Nie wszyscy z tego prawa korzystają, dlatego z frekwencją bywa różnie. Najwyższa zawsze jest w wyborach prezydenckich - widać jakoś akurat to głosowanie nas najbardziej zbiorowo rusza. Najmniej angażujemy się w wybory do Parlamentu Europejskiego i w referenda - widocznie nie trafiają w masowe zainteresowanie.

Można nie zauważyć związku między codziennym życiem a oddanym głosem?

Może nie wierzymy, że coś od nas zależy?

Nie mamy pewności, że nic o nas bez nas?

Najprostsza diagnoza i odpowiedź dla polityków na przyszłość, jeśli zależy im na większej frekwencji, to: **Trzeba przywrócić wiarę w sprawczości!**

Ale jak? I czy politykom rzeczywiście na tym zależy?

System idealny

Jaki system jest najlepszy? Czy w ogóle jest jakiś "jeden" najlepszy? Pytanie dla kogo? Idealistycznie założmy, że dla modelowej demokracji.

Jak odpowiesz na pytania? Co uważasz za słuszne?

- Głosowanie powinno być prawem, czy mogłoby być obowiązkiem?
- System proporcjonalny, czy też większościowy?
- Czy wprowadzić jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW), czy nie?
- Potrzebne parytety dla kobiet, czy nie potrzebne?
- Nazwiska na listach alfabetycznie, czy według zasług?
- Czy głosować tylko przy urnie, czy dopuścić również głosowanie przez internet?

Mój głos

Już od szkoły podstawowej wybory mogłyby być masowe i popularne, w różnych sprawach. Dzięki temu młodzież przechodziłaby pełną szkołę demokracji przez pryzmat ważnych dla siebie spraw.

W prywatnych wyborach, póki co, na kogo oddałaby/oddalbyś głos?

Klucz do sukcesu

Frekwencja wyborcza, czyli procent wyrażający liczbę osób biorących udział w wyborach do ogólnej liczby uprawnionych.

W niedemokratycznych krajach, gdzie wybory nie są wolne i z góry wiadomo, jaki będzie wynik, podawane informacje są fałszowane. Tak było też w czasach PRL-u, kiedy oficjalnie ogłaszana frekwencja zbliżała się do 100%.

A w wolnej Polsce?

Słabo. W I turze pierwszych częściowo wolnych wyborów do urn poszło 62% obywateli. Tak mała frekwencja była zaskoczeniem, ale i tak była najwyższą do dziś.

Jak można mówić o prawie do rządzenia, gdy o wyborze rządzącej opcji w praktyce decyduje głos zaledwie niecałych 20% obywateli?

Czy to władza reprezentatywna?

Czyj to problem? Większości.

Czyja to wina? Większości.

Co z tym zrobić? Trzeba iść na wybory! Każdy głos ma znaczenie. Gdyby było można stworzyć wielką koalicję wokół jednego wspólnego hasła, postulatu, powinno to być właśnie zachęcanie do powszechnego głosowania.

Może włączysz się aktywnie - bez względu, czy możesz głosować, czy jeszcze nie - apeluj do wszystkich o udział w wyborach, o głosowanie.

GŁOSUJ!

Tekst zaczerpnęliśmy z [Obywatelskiej Układanki Polskiej](#) autorstwa Mai Kramer i Karoliny Laube-Kramer.

[Obywatelska Układanka Polska](#) to ponad 100 pretekstów do rozmów w duchu wolności i solidarności, o prawie, prawach człowieka, demokracji, tolerancji, wartości obywatelskich. Tematy obywatelskie zostały wyodrębnione z publikacji o szerszym zakresie [Nieoczywista Układanka Polska](#), która [objęta jest Honorowym Patronatem Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich](#). [Obywatelska Układanka Polska](#) zaprasza do rozmów o Polsce i świecie współczesnym w duchu otwartości, szacunku, bez mowy nienawiści. Każdy temat wzbogacony jest o inspiracje do podejmowania aktywności, działań - w planie osobistym, w rodzinie, w społecznościach lokalnych i na szerszą skalę.

[Obywatelska Układanka Polska](#) udostępniona jest przez wydawcę, Fundację Kocham Polskę, do nieodpłatnej dystrybucji w wersji elektronicznej, do niekomercyjnego użycia na licencji CC BY-NC-SA 4.0.